

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie (vrátane testu MSP)

Materiál bude mať vplyv s ohľadom na veľkostnú kategóriu podnikov:

- iba na MSP (0 - 249 zamestnancov)
 iba na veľké podniky (250 a viac zamestnancov)
 na všetky kategórie podnikov

3.1 Dotknuté podnikateľské subjekty - z toho MSP

*Uveďte, aké podnikateľské subjekty budú predkladaným návrhom ovplyvnené.
Aký je ich počet?*

Subjekty dotknuté odvodovou povinnosťou na poistenie zamestnanosti

Predložený materiál sa pre účely zhodnotenia vplyvov na podnikateľské prostredie vzťahuje na zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú zamestnancov v pracovnom pomere. Týmto subjektom vznikne podľa navrhovanej právnej úpravy odvodová povinnosť na poistenie v čase skrátenej práce vo výške 0,5% z vymeriavacieho základu. Zároveň sa navrhuje zníženie sadzby odvodov dotknutých zamestnávateľov do fondu poistenia v nezamestnanosti o sadzbu 0,5% z vymeriavacieho základu. Návrh predstavuje negatívny vplyv na podnikateľské prostredie pre zamestnávateľov zamestnávajúcich zamestnancov, ktorí sú poberateľmi starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, alebo poberateľmi invalidného dôchodku, ktorí dovŕšili dôchodkový vek. Keďže uvedení zamestnanci nie sú povinne poistení v nezamestnanosti, návrh predpokladá u zamestnávateľov v súvislosti so zamestnávaním uvedených zamestnancov navýšenie odvodového zaťaženia o sadzbu 0,5 % z vymeriavacieho základu.

Subjekty s nárokom na čerpanie podpory v čase skrátenej práce

Návrhom sa zavedie do právneho poriadku nástroj podpory v čase skrátenej práce, ktorú budú môcť čerpať oprávnené subjekty v čase obmedzenia prevádzkovej činnosti spôsobeného vonkajšími faktormi.

Ide o :

Zamestnávateľa, ktorý

- a) je v čase skrátenej práce,
- b) má ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory zaplatené poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie za celé obdobie trvania povinnosti platiť poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie,¹⁾ ktoré trvalo najmenej 24 kalendárnych mesiacov bezprostredne predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, za ktorý zamestnávateľ žiada o poskytnutie podpory,
- c) neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o poskytnutie podpory,
- d) má
  1. uzatvorenú písomnú dohodu so zástupcami zamestnancov²⁾ alebo so zamestnancom, ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, o tom, že zamestnávateľ požiada o poskytnutie podpory, alebo
  2. súhlas rozhodcu podľa osobitného predpisu³⁾ s podaním žiadosti o poskytnutie podpory a
- e) požiada o poskytnutie podpory najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý žiada o poskytnutie podpory.

Návrh zvyšuje predvídateľnosť podnikania, prispieva k vyššej konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky a vytvára jasný inštitucionálny rámec pre poskytovanie podpory podnikateľským subjektom počas krízových situácií.

Počet dotknutých podnikateľských subjektov, ktoré využijú podporu v čase skrátenej práce, bude závisieť od typu a rozmerov krízy či mimoriadnej situácie. V aktuálnej kríze spôsobenej pandémiou Covid-19 čerpal

¹⁾ Zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 11a Zákonníka práce.

³⁾ § 142a Zákonníka práce.

v mesiacoch marec až december 2020 podporu na udržanie pracovných miest v priemere mesačne 19 316 zamestnávateľov na 238 232 zamestnancov.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií - z toho MSP

Uveďte, akou formou (verejné alebo ciele konzultácie a prečo) a s kým bol návrh konzultovaný.

Ako dlho trvali konzultácie?

Uveďte hlavné body konzultácií a výsledky konzultácií.

V nadväznosti na Predbežnú informáciu k Návrhu zákona o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) zverejnenú na SloV-lexe: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2020/247> sa k tvorbe návrhu zákona uskutočnili verejné konzultácie z dôvodu ochorenia COVID – 19 formou štyroch samostatných webinárov (prostredníctvom platformy MS Teams) tematicky zamerané podľa týchto okruhov:

- Potreba a predmet novej právnej úpravy, vymedzenie pojmov, okruh dotknutých právnických osôb a fyzických osôb
- Podmienky poskytovania podpory, podporné obdobie, výška podpory
- Procesy a mechanizmy poskytovania podpory – „od žiadosti až k vyplateniu podpory“
- Podmienky a možnosti podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby.

Konzultácie sa uskutočnili v týchto štyroch termínoch:

4.12.2020 (13:00 – 14:30)

Téma 1: Potreba a predmet novej právnej úpravy, vymedzenie pojmov, okruh dotknutých právnických osôb a fyzických osôb

- Za účasti zástupcov Klub 500; TaylorWessing e|n|w|c advokáti s.r.o.; Legal Services ; Ernst & Young Law s. r. o. / Law Firm / Advokátska kancelária; Asociáciu priemyselných zväzov; Zväz automobilového priemyslu SR; Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

7.12.2020 (8:00 – 9:30)

Téma 2: Podmienky poskytovania podpory, podporné obdobie, výška podpory

- Za účasti zástupcov Klub 500; TaylorWessing e|n|w|c advokáti s.r.o.; Legal Services ; Ernst & Young Law s. r. o. / Law Firm / Advokátska kancelária; Slovenský živnostenský zväz; Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

7.12.2020 (10:00 – 11:30)

Téma 3: Procesy a mechanizmy poskytovania podpory – „od žiadosti až k vyplateniu podpory“

- Za účasti zástupcov Klub 500; TaylorWessing e|n|w|c advokáti s.r.o.; Legal Services ; Ernst & Young Law s. r. o. / Law Firm / Advokátska kancelária; Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

7.12.2020 (13:00 – 14:30)

Téma 4: Podmienky a možnosti podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby

- Za účasti zástupcov Klub 500; Slovenský živnostenský zväz, Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

K výsledkom konzultácií patrí najmä konsenzus na správnom konaní pri poskytovaní podpory, vymedzení pojmov na účely zákona, okruhu právnických osôb, fyzických osôb, výška podpory pre zamestnávateľa, výška podpory pre samostatne zárobkovo činnú osobu, potreba písomnej dohody so zástupcami zamestnancov alebo so zamestnancami v prípade, ak nie sú u zamestnávateľa zástupcovia zamestnancov, potreba zapracovania zmierovacieho mechanizmu v prípade, ak zamestnanci alebo zástupcovia zamestnancov nepodpíšu dohodu, možnosť predĺženia obdobia poskytovania podpory (6 mesiacov v úhrne za 24 mesiacov) vládou SR o ďalšie obdobie v prípadoch na obdobie trvania mimoriadnej situácie, výnimočného stavu alebo núdzového stavu, povinnosť zaplateného poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie 24 mesiacov predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, v ktorom došlo k obmedzeniu činnosti zamestnávateľa a samostatne zárobkovo činné osoby.

3.3 Náklady regulácie - z toho MSP

3.3.1 Priame finančné náklady

Dochádza k zvýšeniu/zníženiu priamych finančných nákladov (poplatky, odvody, dane clá...)? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Právna úprava predpokladá navýšenie odvodov pre zamestnávateľov zamestnávajúcich zamestnancov, ktorí sú

poberateľmi starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, alebo poberateľmi invalidného dôchodku, ktorí dovŕšili dôchodkový vek, o sadzbu 0,5% z vymeriavacieho základu. Očakáva sa, že navýšenie odvodov sa v roku 2022 dotkne cca. 192 tisíc zamestnancov (resp. ich zamestnávateľov). Pri priemernom mesačnom vymeriavacom základe vo výške 516 eur by išlo o zvýšenie nákladov o cca. 2,6 eur mesačne (resp. 30,9 eur ročne) na zamestnávanie jedného z uvedených zamestnancov. Celkové priame finančné náklady súvisiace so zvýšením odvodového zaťaženia u dotknutých zamestnávateľov je v prvom roku zavedenia poistenia zamestnanosti možné odhadnúť na necelých 501,7 tisíc eur mesačne (resp. 6,0 mil. eur ročne).

Predkladaný návrh znižuje náklady súvisiace so zamestnávaním v čase obmedzenia prevádzkovej činnosti na základe faktorov vymedzených v zákone, kedy zamestnanec nemôže vykonávať prácu celkom alebo sčasti.

Aktuálny právny stav (mimo krízovej situácie):

Modelový príklad 1: prekážka v práci na strane zamestnávateľa (Zákonník práce) s náhradou mzdy 60%

V prípade prekážky na strane zamestnávateľa s dohodnutou náhradou mzdy vo výške 60% priemerného zárobku (podľa § 142 ods. 4 Zákonníka práce) by mesačné osobné náklady zamestnávateľa (pri zamestnancovi s hrubou mzdou vo výške 1 100 eur) predstavovali 892,3 eur.

Modelový príklad 2: prekážka v práci na strane zamestnávateľa (Zákonník práce) s náhradou mzdy 80%

V prípade prekážky na strane zamestnávateľa podľa § 142 ods. 4 Zákonníka práce s náhradou mzdy vo výške 80% priemerného zárobku (na základe dohody so zástupcami zamestnancov) by mesačné osobné náklady zamestnávateľa (pri zamestnancovi s hrubou mzdou vo výške 1 100 eur) by predstavovali 1 189,8 eur.

Modelový príklad 3: prekážka v práci na strane zamestnávateľa (Zákonník práce) s náhradou mzdy 100%

V prípade prekážky na strane zamestnávateľa, s náhradou mzdy vo výške 100% priemerného zárobku, by mesačné osobné náklady zamestnávateľa (pri zamestnancovi s hrubou mzdou vo výške 1 100 eur) predstavovali 1 487,2 eur.

Modelový príklad 4: prepustenie zamestnanca

Zamestnávateľ môže pristúpiť aj k prepusteniu zamestnanca, ktoré je tiež spojené s nákladmi (napr. osobné náklady počas výpovednej lehoty, odstupné). Odhadujeme náklady vo výške priemernej ceny práce za 1 mesiac (pri zamestnancovi s hrubou mzdou vo výške 1 100 eur by išlo o 1 487,2 eur).

Navrhovaná právna úprava:

Modelový príklad 5: podpora v čase skrátenej práce

V prípade splnenia podmienok nároku môže zamestnávateľ s obmedzenou prevádzkovou činnosťou čerpať podporu v čase skrátenej práce vo výške 60 % priemerného zárobku zamestnanca, najviac v sume priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa podpora poskytuje. Pri zamestnancovi s priemernou hrubou mzdou vo výške 1 100 eur by náklady zamestnávateľa predstavovali 529,8 eur mesačne.

Predkladaný návrh predpokladá v prípade v návrhu špecifikovaných situácií zníženie mesačných osobných nákladov zamestnávateľa na jedného zamestnanca s priemernou hrubou mzdou vo výške 1 100 eur o 362,5 eur (v porovnaní s modelovým príkladom 1), o 660,0 eur (v porovnaní s modelovým príkladom 2), resp. o 957,4 eur (v porovnaní s modelovým príkladom 3).

Modelový príklad 4 (prepustenie zamestnanca) je spojený s ďalšími nákladmi (administratívne náklady na prepustenie zamestnanca, náklady na prijatie a zaučenie nového zamestnanca, strata ľudského kapitálu, strata času pri obnove prevádzkovej činnosti, a pod.), pričom niektoré z nich nie je jednoduché kvantifikovať. Výhodou čerpania podpory v čase skrátenej práce je, že zamestnávateľ môže sústrediť svoje zdroje na riešenie krízovej situácie. Keď dôjde k zlepšeniu situácie (napr. obnovia sa objednávky), má zamestnávateľ možnosť okamžite predĺžiť pracovnú dobu, alebo sa vrátiť k bežnej pracovnej dobe. Zamestnanci sú okamžite k dispozícii; nie je potrebné najskôr nájsť a prijať pracovníkov a oboznámiť ich s pracoviskom. Strata času je často kratšia ako v prípade prepúšťania a dochádza k udržaniu ľudského kapitálu vo firmách.

3.3.2 Nepriame finančné náklady

Vyžaduje si predkladaný návrh dodatočné náklady na nákup tovarov alebo služieb? Zvyšuje predkladaný návrh náklady súvisiace so zamestnávaním? Ak áno, popíšte a vyčíslite ich. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

3.3.3 Administratívne náklady

Dochádza k zavedeniu nových informačných povinností alebo odstráneniu, príp. úprave existujúcich informačných povinností? (napr. zmena požadovaných dát, zmena frekvencie reportovania, zmena formy predkladania a pod.) Ak áno, popíšte a vyčíslite administratívne náklady. Uveďte tiež spôsob ich výpočtu.

Podporu v čase skrátenej práce podľa navrhovanej právnej úpravy poskytne zamestnávateľovi úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na základe písomnej dohody, ak o to zamestnávateľ požiada.

Žiadosť sa podáva za príslušný mesiac elektronickými prostriedkami. K žiadosti sa pripájajú doklady preukazujúce vonkajší faktor, na základe ktorého došlo k obmedzeniu činnosti.

Podávanie žiadostí o podporu v čase skrátenej práce je dobrovoľné, bude však pre dotknuté podnikateľské subjekty predstavovať zvýšené administratívne náklady. Zvýšenie nákladov súvisiacich s administratívnym zaťažením odhadujeme v rozsahu 60 minút mesačne na jeden podnikateľský subjekt žiadajúci o podporu v čase skrátenej práce. Administratívne náklady by tak predstavovali 6,9 eur mesačne pre jedného zamestnávateľa. Náklady pre celé podnikateľské prostredie, ktoré by čerpalo podporu v čase skrátenej práce, by záviseli od typu a rozmerov krízy. V aktuálnej kríze spôsobenej pandémiou Covid-19 čerpalo v mesiacoch marec až december 2020 podporu na udržanie pracovných miest v priemere mesačne 19 316 zamestnávateľov. Administratívne náklady pre celé podnikateľské prostredie by pri rovnakom počte podnikateľských subjektov žiadajúcich o podporu v čase skrátenej práce predstavovali 133 278 eur mesačne.

Zároveň navrhovaná právna úprava predpokladá vďaka podpore v čase skrátenej práce zníženie administratívnych nákladov časti dotknutých zamestnávateľov (napr. na prepustenie a následne prijatie nových zamestnancov). Predpokladá sa úspora nákladov v súvislosti s administratívnou záťažou v rozsahu 240 minút na jedného zamestnanca. Na základe toho je úspora administratívnych nákladov spojených s prepustením a prijatím novej pracovnej sily možné vyčísliť na 338 eur pre jedného zamestnávateľa (ktorý by bez podpory v čase skrátenej práce musel pristúpiť k organizačným zmenám). Celková úspora administratívnych nákladov pre celé podnikateľské prostredie bude závisieť od typu a rozmerov krízy, a s tým súvisiacim počtom udržaných pracovných miest. V aktuálnej kríze spôsobenej pandémiou Covid-19 čerpalo v mesiacoch marec až december 2020 podporu na udržanie pracovných miest v priemere mesačne 19 316 zamestnávateľov na 238 232 zamestnancov. V súlade s dostupnou literatúrou odhadujeme čistý vplyv podpory v čase skrátenej práce na udržanie pracovných miest v rozsahu 25% z celkového počtu podporených pracovných miest. Pri čerpaní podpory v období 6 mesiacov úspora administratívnych nákladov pre celé podnikateľské prostredie preto v prípade obdobnej krízy odhadujeme na 1 088 118 eur mesačne.

3.3.4 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Zamestnávateľ (mesačné náklady pri priemernej hrubej mzde vo výške 1 100 eur)

	Náklady na 1 podnikateľa	Náklady na celé podnikateľské prostredie (v prípade krízy podobnej aktuálnej koronakríze)
Priame finančné náklady – úspora nákladov na zamestnávanie v čase skrátenej práce	- 6 089 eur*	- 117 603 639 eur*
Priame finančné náklady – zvýšenie odvodovej sadzby v prípade zamestnancov, ktorí sú poberateľmi dôchodkov	3 eur	501 679 eur
Nepriame finančné náklady	0	0
Administratívne náklady – úspora nákladov na prepustenie/prijatie zamestnancov	- 56 eur**	- 1 088 118 eur**
Administratívne náklady – zvýšené náklady v súvislosti s podávaním žiadostí	7 eur***	133 278 eur***

Celkové náklady regulácie	-6 135 eur	-118 056 800 eur
<p>* Úspora nákladov pri čerpaní podpory v čase skrátenej práce oproti prekážke na strane zamestnávateľa (Zákoník práce) s náhradou mzdy vo výške 80% priemerného zárobku pri priemernom počte 12,3 zamestnancov v skrátenej práci (odhadom 75% podporených zamestnancov).</p> <p>** Úspora administratívnych nákladov na prepustenie a následne prijatie nových zamestnancov (odhadom 25% podporených zamestnancov), v prepočte na 1 mesiac pri 6-mesačnom čerpaní podpory.</p> <p>***Zvýšené mesačné admin. náklady v súvislosti s podávaním žiadostí (100% podporených zamestnávateľov) – odhadom 19 316 zamestnávateľov mesačne v prípade krízy podobnej aktuálnej koronakríze.</p>		
<h3>3.4 Konkurencieschopnosť a správanie sa podnikov na trhu</h3> <h4>- z toho MSP</h4>		
<p>Dochádza k vytvoreniu bariér pre vstup na trh pre nových dodávateľov alebo poskytovateľov služieb? Bude mať navrhovaná zmena za následok prísnejšiu reguláciu správania sa niektorých podnikov? Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)? Ak áno, popíšte.</p> <p>Aký vplyv bude mať navrhovaná zmena na obchodné bariéry? Bude mať vplyv na vyvolanie cezhraničných investícií (príliv /odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)? Ak áno, popíšte.</p> <p>Ako ovplyvní cenu alebo dostupnosť základných zdrojov (suroviny, mechanizmy, pracovná sila, energie atď.)? Ovplyvňuje prístup k financiám? Ak áno, ako?</p> <p>Zavedenie podpory v čase skrátenej práce pozitívne ovplyvní predvídateľnosť podnikania, konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky, a je možné predpokladať pozitívny vplyv na príliv zahraničných investícií.</p> <p>Podľa dostupnej literatúry môže mať podpora skrátenej práce negatívny vplyv na mobilitu a alokačnú efektívnosť trhu práce (t.j. realokáciu zamestnancov smerom k efektívnejším pracovným miestam), najmä ak je poskytovaná príliš plošne. Toto riziko je minimalizované vhodne cieleňými podmienkami nároku na podporu. Poskytovanie podpory je napríklad podmienené dohodou so zástupcami zamestnancov, a ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, dohodou so zamestnancom. Zároveň zákon úzko vymedzuje vonkajšie faktory, v prípade ktorých je možné čerpanie podpory (mimoriadna situácia, výnimočný stav alebo núdzový stav, resp. mimoriadna okolnosť vyhlásená vládou Slovenskej republiky). Nárok na podporu nevzniká napríklad pri sezónnosti vykonávanej činnosti alebo sezónnosti podnikania, menších sektorových výpadkoch, reštrukturalizácii, plánovanej odstavke alebo rekonštrukcii.</p>		
<h3>3.5 Inovácie</h3> <h4>- z toho MSP</h4>		
<p>Uveďte, ako podporuje navrhovaná zmena inovácie.</p> <p>Zjednodušuje uvedenie alebo rozšírenie nových výrobných metód, technológií a výrobkov na trh?</p> <p>Uveďte, ako vplýva navrhovaná zmena na jednotlivé práva duševného vlastníctva (napr. patenty, ochranné známky, autorské práva, vlastníctvo know-how).</p> <p>Podporuje vyššiu efektívnosť výroby/využívania zdrojov? Ak áno, ako?</p> <p>Vytvorí zmena nové pracovné miesta pre zamestnancov výskumu a vývoja v SR?</p> <p>Predpokladá sa pozitívny vplyv na inovácie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usporené finančné prostriedky, ktoré nemusel zamestnávateľ investovať do riešenia krízovej situácie, môžu byť presunuté na financovanie inovácií. • Vyššia predvídateľnosť podnikania môže zvýšiť motiváciu investovať do inovácií. 		